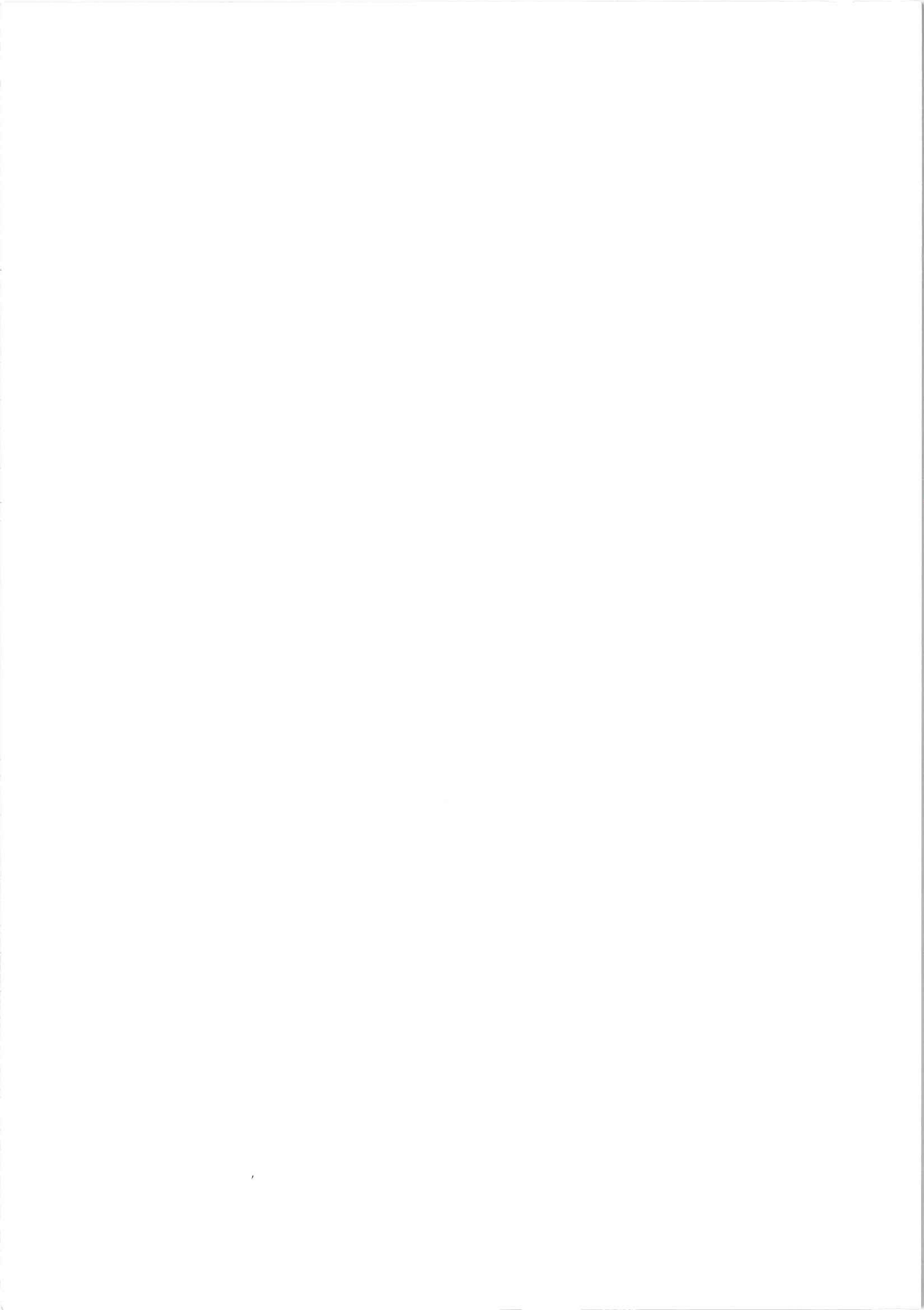

Kostnadsställe
5210 Näringskansliet

	Budgeterat 01.01.22-31.12.22	Förverkligat 01.01.22-31.12.22	%-jämförelse
BALANSKONTON	0,00	0,00	0,00
RESULTATRÄKNING FÖR KOMMUN	-30 506,00	-14 655,99	48,04
VERKSAMHETENS INTÄKTER	3 700,00	1 484,07	40,11
Försäljningsintäkter	3 700,00	1 484,07	40,11
Övriga försäljningsintäkter av prestationer	3 700,00	1 484,07	40,11
3140 Övriga försäljningsintäkter	3 700,00	1 484,07	40,11
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-32 896,00	-16 140,06	49,06
Personalkostnader	-4 900,00	-4 195,91	85,63
Löner och arvoden	-4 500,00	-3 934,08	87,42
4002 Månadslöner	-4 500,00	-1 032,66	22,95
4009 Timlöner	0,00	-2 901,42	0,00
Lönebikostnader	-400,00	-261,83	65,46
Pensionskostnader	-400,00	-197,74	49,44
4100 KomPL-premier	-400,00	-197,74	49,44
Övriga lönebikostnader	0,00	-64,09	0,00
4150 Socialskyddsavgift	0,00	-35,27	0,00
4160 Arbetslöshetsförsäkringsavgift	0,00	-5,19	0,00
4170 Olycksfallsförsäkringspremier	0,00	-23,63	0,00
Köp av tjänster	-23 200,00	-9 794,15	42,22
Köp av övriga tjänster	-23 200,00	-9 794,15	42,22
4340 Kontorstjänster	-16 580,00	-5 005,00	30,19
4342 IKT-tjänster	-230,00	-114,08	49,60
4350 Tryckning och annonsering	-3 490,00	-2 015,01	57,74
4360 Post- och kurirtjänster	-450,00	-267,56	59,46
4411 Måltidstjänster	-50,00	-45,00	90,00
4460 Övriga samarbetsandelar	-2 400,00	-2 347,50	97,81
Material, förnödenheter och varor	-1 100,00	0,00	0,00
Inköp under räkenskapsperioden	-1 100,00	0,00	0,00
4501 Kontorsmaterial	-800,00	0,00	0,00
4600 Övrigt material	-300,00	0,00	0,00
Övriga verksamhetskostnader	-930,00	-533,00	57,31
Övriga verksamhetskostnader	-930,00	-533,00	57,31
4935 Medlemsavgifter, ej kommunförbund	-680,00	-533,00	78,38
4940 Övriga kostnader	-250,00	0,00	0,00
Interna utgifter	-2 766,00	-1 617,00	58,46
8355 Intern hyra (kostnad)	-2 766,00	-1 617,00	58,46
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-1 310,00	0,00	0,00
Avskrivningar enligt plan	-1 310,00	0,00	0,00
7150 Avskrivningar på maskiner och inventarier	-1 310,00	0,00	0,00
Räkenskapsperiodens överskott / underskott	0,00	0,00	0,00
INVESTERINGAR	0,00	0,00	0,00
FINANSIERING	0,00	0,00	0,00

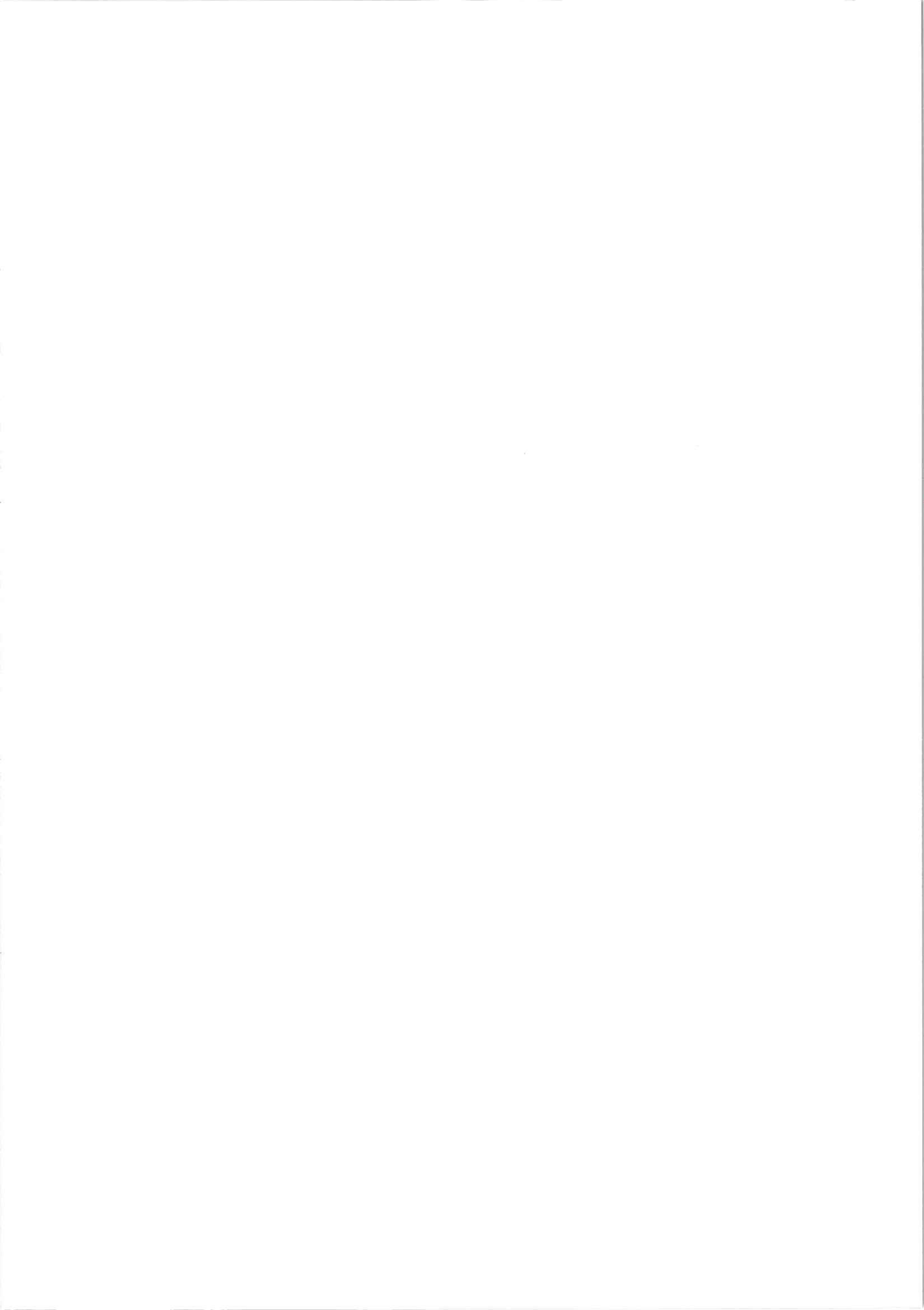
AP

S

Kostnadsställe
5220 Näringslivsnämnden

	Budgeterat 01.01.22-31.12.22	Förverkligat 01.01.22-31.12.22	%-jämförelse
BALANSKONTON	0,00	0,00	0,00
RESULTATRÄKNING FÖR KOMMUN	-1 300,00	0,00	0,00
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-1 300,00	0,00	0,00
Personalkostnader	-1 250,00	0,00	0,00
Löner och arvoden	-1 200,00	0,00	0,00
4001 Sammanträdesarvoden	-850,00	0,00	0,00
4011 Förtroendevaldas årsarvoden	-350,00	0,00	0,00
Lönebikostnader	-50,00	0,00	0,00
Pensionskostnader	-50,00	0,00	0,00
4100 KomPL-premier	-50,00	0,00	0,00
Köp av tjänster	-50,00	0,00	0,00
Köp av övriga tjänster	-50,00	0,00	0,00
4420 Reseersättningar och dagtraktamenten	-50,00	0,00	0,00
Räkenskapsperiodens överskott / underskott	0,00	0,00	0,00
INVESTERINGAR	0,00	0,00	0,00
FINANSIERING	0,00	0,00	0,00

Kostnadsställe
5110 Lantbrukssekreteraren

	Budgeterat 01.01.22-31.12.22	Förverkligt 01.01.22-31.12.22	%-jämförelse
BALANSKONTON	0,00	0,00	0,00
RESULTATRÄKNING FÖR KOMMUN	-1 200,00	97,59	-8,13
VERKSAMHETENS INTÅKTER	1 300,00	1 217,00	93,62
Understöd och bidrag	1 300,00	1 217,00	93,62
3330 Övriga understöd och bidrag	1 300,00	1 217,00	93,62
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-2 500,00	-1 119,41	44,78
Köp av tjänster	-2 500,00	-1 119,41	44,78
Köp av kundtjänster	-2 500,00	-1 097,40	43,90
4330 Kundtjänster köpta av kommuner	-2 500,00	-1 097,40	43,90
Köp av övriga tjänster	0,00	-22,01	0,00
4350 Tryckning och annonsering	0,00	-22,01	0,00
Räkenskapsperiodens överskott / underskott	0,00	0,00	0,00
INVESTERINGAR	0,00	0,00	0,00
FINANSIERING	0,00	0,00	0,00

AP   lo

NN 24.8.2022, § 26, bilaga 2 1/2

§ 63 FÖRVALTNINGSREFORM

Kst § 133, 25.11.2021

Kommunfullmäktige beslöt den § 39, 2.9.2021 som en del av behandlingen av budget och framtidsseminarium bl.a. att kommunstyrelsen ska utreda en förändring av förvaltningsstrukturen. Vid kommunstyrelsens sammanträde den 8.9.2021 beslöt kommunstyrelsen, gällande förvaltningsreform att:

"Kommunstyrelsen diskuterade frågan om förvaltningsreform och beslöt att tillsammans med kommunfullmäktige informeras om för- och nackdelar med färre nämnder med representanter för Jomala kommun."

Kommunfullmäktige och -styrelsen hade tillfälle att träffa Christian Dreyer och Jörgen Strand den 15.11. när frågan om den i Jomala genomförda förvaltningsreformens bakgrund, för- och nackdelar dryftades.

Bakgrunden till reformen i Jomala var en önskan om att hitta en snabbare och effektivare beslutsgång med snabba svar och enkla kommunikationsvägar till kommuninvånarna som följd. Som en ett led i arbetet gick en arbetsgrupp igenom 1 år av nämndprotokoll och konstaterade att många beslut som fattades på nämndnivå antingen är lagstadgade eller enklare ärenden som kunde delegeras till tjänstemannanivå.

Fördelarna med reformen var effektivare beredningsgång, enklare att verkställa beslut, mer delegeringar, mer enhetlighet, bättre styrning från kommunledningen samt tydligare skillnad mellan politiska och andra beslut.

Som nackdelar lyftes att kommunstyrelsen blir ansvarig för alla rättelseyrkanden, sekretessbelagda ärenden i styrelsen ökar, att i vissa fall den ökade delegering uppfattats som negativt och att det i viss mån genom att nämnderna utgår blir svåra att finna en politisk plattform ifall man som förtroendevald har ett klart specialintresse. Jomala har dock beslutit att varje styrelseledamot bevakar en specifik del av förvaltningen och genom detta erbjuds en slags specialisering.

Gällande demokratiska aspekter konstaterades att så länge en politisk organisation finns påverkar reformen inte det politiska inflytandet och att ärendena förankras politiskt trots att de inte behandlats i nämnd. Vidare konstaterades att genom att fullmäktige och styrelse har makten istället för nämnder så handlar politiken mera om helheter än om detaljer.

Diskussionerna inom fullmäktige och styrelsen efter mötet kom att innebära stöd för att gå vidare med utredningen av en förvaltningsreform i kommunen och att en arbetsgrupp skall utses för detta.

KOMMUNDIREKTÖRENS FÖRSLAG

Kommunstyrelsen beslutar att utse en arbetsgrupp bestående av förtroendevalda och tjänsteman (-män) med uppdrag att utreda möjligheterna, i ljuset av för- och nackdelar för kommunen att genomföra en förvaltningsreform inspirerad av den som gjorts i Jomala. Arbetsgruppen ska analysera nämndbeslut och göra en bedömning kring vad som är lagstadgade, politiska eller andra beslut som kunde delegeras till tjänsteman, samt utarbeta ett resonemang kring gränsdragning mellan beslutsnivåerna. Vidare ska tidigare delegeringsordningar och -beslut, instruktioner, förvaltningsstadga samt tjänstebeskrivningar genomgåas med syfte att skapa en enhetlig tänkbar förvaltningsstruktur. Kommunstyrelsen emotser en rapport senast 31.5.2022.

DISKUSSION

BESLUT

Kommunstyrelsen beslöt att utse följande personer att ingå i arbetsgruppen:

Ordinarie

Suppleant

AD.

Desirée Johansson

Alexandra Blomqvist

Gun-Mari Lindholm

Lenny Karlsson

Utbildningschef Kent Eriksson

Kommundirektör Niklas Oriander (sammanställare)

Arbetsgruppen utser bland medlemmarna ordförande och sekreterare på det inledande mötet.

Arbetsgruppen har fullföljt sitt uppdrag och utrett förutsättningarna för att genomföra en förvaltningsreform i kommunen. Utredningen har fokuserat på möjligheterna för de politiska organen att omformas, vilka konsekvenser för demokratin i kommunen detta skulle ha samt vilka för- och nackdelar en reform i sin helhet kunde ha. Arbetsgruppen konstaterar att den slutrapport som nu överlämnas inte omfattar konkreta åtgärder såsom förslag till revidering av stadgor och instruktioner eller förslag på en slutgiltig förvaltningsstruktur, men ställer sig till förfogande för vidare utredningsarbete ifall beslut om en förvaltningsreform fattas.

Som ett led i utredningsarbetet har för åren 2020-21 samtliga nämnders, kommunstyrelsens och fullmäktiges beslutsprotokoll genomgått för att skapa en bild av dels vilken typ av beslut som fattas, hur många ärenden per år som behandlats och hur en möjlig förvaltningsreform skulle ändra i beslutsfattningsstrukturen. Ytterligare har juridiska aspekter samt befintliga stadgor och instruktioner genomgått. Juridiskt sätt finns inga hinder för att genomföra en förvaltningsreform och kommunfullmäktige kan fritt besluta om hur kommunens förvaltnings skall struktureras, förutom gällande byggnadsnämnd som enligt Plan- och bygglagen ska finnas.

Arbetsgruppen har även träffat representant för Lumparlands kommun för att efterhöra erfarenheterna kring den där nyligen genomförda förvaltningsreformen. Vidare har arbetsgruppen övervägt olika tänkbara former av förvaltningsreform som kunde genomföras och hur de demokratiska aspekterna men även förvaltningen skulle påverkas av dessa.

Som slutsats konstaterar arbetsgruppen att det finns både för- och nackdelar med en förvaltningsreform och genomförs en sådan finns två huvudsakliga modeller vilka båda utgår ifrån att byggnadstekniska nämnden kvarblir som tidigare. Den första modellen innebär att samtliga nämnder utgår och den andra att bildningsnämnden som enda nämnd kvarblir vid sidan av byggnadstekniska nämnden. Utvecklingsfrågor såsom marknadsföring, inflyttningsstrategier samt övrig kommunikation skulle i likhet med trafikarbetsgruppen underställas kommunstyrelsen.

De ledande tjänstemännen skulle efter en genomförd reform bereda ärenden inom sina verksamhetsområden som kommundirektören i sin tur skulle föredra inför kommunstyrelsen. Erfarenheter från kommuner som genomfört en förvaltningsreform är att det inte uppstår merarbete för tjänstemännen eller för kommunstyrelsen trots att antalet ärenden i viss mån ökar. En tydlig och mer omfattande delegeringsordning är dock en förutsättning för detta.

En förutsättning är även att ledamöterna i kommunstyrelsen ges specialområden att bevaka och därmed ha en möjlighet att fördjupa sig i och arbeta med tjänstemännen i de olika förvaltningsområdena.

Arbetsgruppens slutrapport, bilaga **B § 63, 7.6.2022**

AD

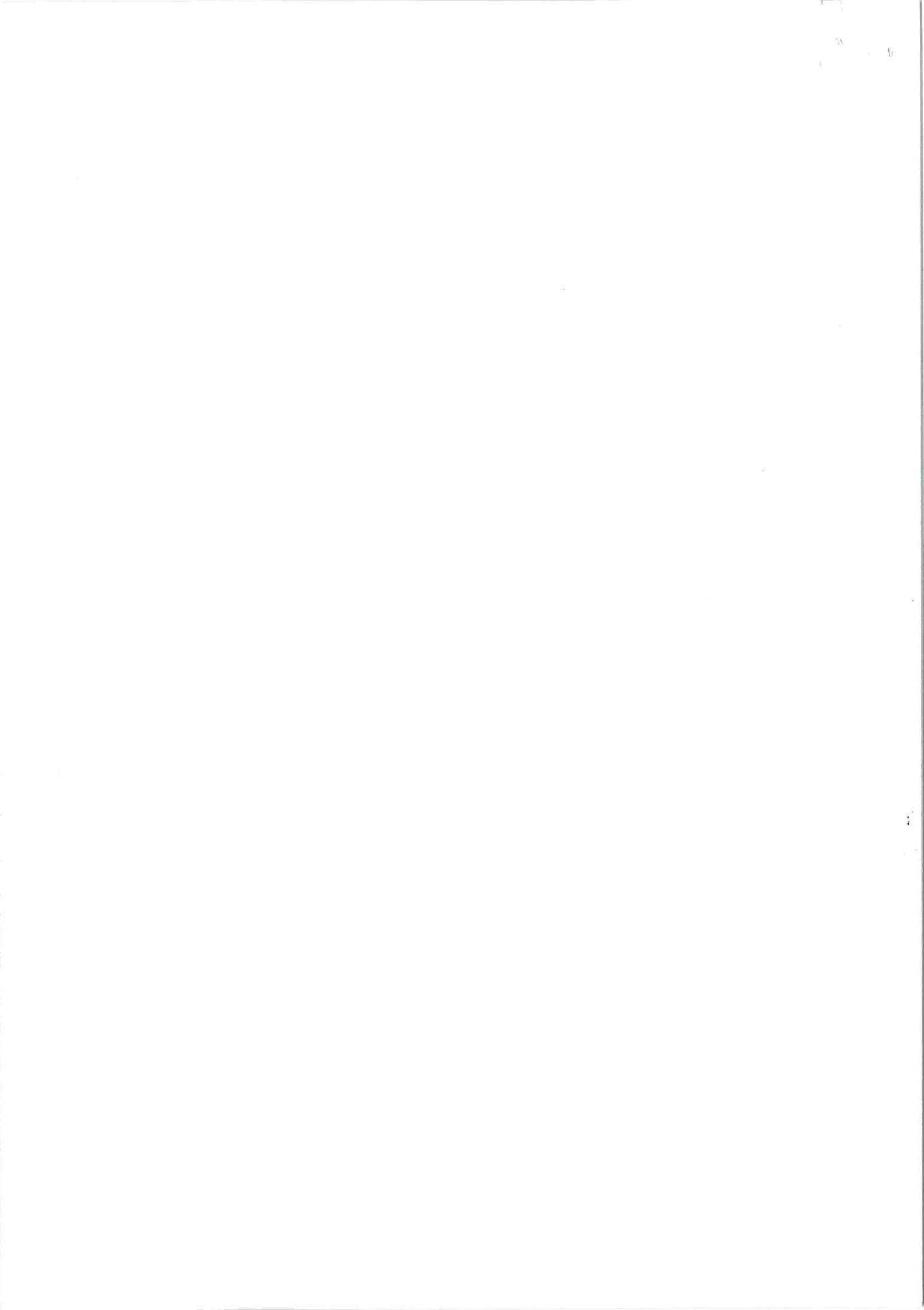

KOMMUNDIREKTÖRENS FÖRSLAG

Kommunstyrelsen besluter att remittera arbetsgruppens slutrapport till samtliga nämnder och emotser remissutlåtanden från de inledande mötena under hösten.

BESLUT

Enligt förslag.

NN 24.8.2022, § 26, bilaga 3

B 763, 7.6.2022 KST

FÖRVALTNINGSREFORM
ARBETSGRUPPENS SLUTRAPPORT
3.6.2022

Rw L6

AP. K

1. Inledning

Diskussionen om en möjlig förvaltningsreform har pågått i olika omgångar i kommunen och har i huvudsak syftat på nämndernas varande och icke-varande. Under år 2021 väcktes frågan igen och kommunfullmäktige gav kommunstyrelsen i uppdrag att utreda ärendet. Som inledande åtgärd beslöt kommunstyrelsen att tillsammans med kommunfullmäktige höra representanter för Jomala kommun där en förvaltningsreform har gjorts. Efter hörandet fanns allmänt stöd för en utredning om förutsättningarna för en liknande reform i Kumlinge.

Kommunstyrelsen utsåg en arbetsgrupp bestående av Gun-Mari Lindholm, Lenny Karlsson (ordförande), Desirée Johansson, Alexandra Blomqvist, (Kent Eriksson, avgick) och Niklas Oriander (sekreterare).

Arbetsgruppen har sammanträtt 3 gånger och hållit kontakt per e-post mellan sammanträdena när informationsutbyte skett. Under det inledande mötet definierades uppdragets omfattning, inriktning och arbetsmetoder när det fastslogs att utredningen i första hand ska fokusera på för- och nackdelar gällande möjligt beslut om att avskaffa nämndernas, förutom den lagstadgade byggnadsnämnden.

Arbetsgruppen har som ett led i utredningsarbetet gått igenom nämndernas, kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges beslutsprotokoll för åren 2020-21, med syftet att analysera hur en tänkbar förvaltningsreform skulle påverka beslutsfattande och demokratin.

Vidare har juridiska förutsättningar för att genomföra en reform utretts där slutsatsen är att fullmäktige fritt kan besluta om hur kommunens förvaltning struktureras förutom för byggnadsnämnden som ska finnas i en kommun utgående ifrån Plan- och bygglagens bestämmelser. Kommunens förvaltningsstadga och samtliga instruktioner har genomgått för att kartlägga behovet av revideringar inför en möjlig reform.

Förutom hörande med företrädare för Jomala kommun har arbetsgruppen hört kommunstyrelseordföranden i Lumparland, där en förvaltningsreform nyligen genomförts. Lumparland motsvarar bättre storleksmässigt Kumlinge än Jomala och är därför lättare jämförbar, dock så att kommunen sedan tidigare har samarbeten med Lemland och ingår i Södra Ålands högstadiedistrikt. I likhet med Jomala har man i huvudsak i Lumparland goda erfarenheter av den genomförda reformen.

De inledande frågeställningarna arbetsgruppen hade var hur demokratiaspekten påverkas av att den politiska makten koncentreras till styrelse och fullmäktige och om en reform kan påverka intresset för att ställa upp som förtroendevald eller politiskt engagemang i övrigt? Finns det någon ekonomisk vinning med att göra en förvaltningsreform och skulle en sådan effektivisera och försnabba beslutsprocesserna i kommunen samt hur många ledamöter som borde ingå en kommunstyrelse för att tillgodose och kunna bevaka de olika förvaltningsgrenarna?

hw 16

AP

KA

2. Syfte och avgränsning

Syftet med utredningen var att klargöra förutsättningarna för, möjliga hinder mot samt för- och nackdelar med en möjlig förvaltningsreform i huvudsak ur ett politisk och demokratiskt perspektiv. I arbetsgruppens överväganden och slutsatser kvarstår byggnadstekniska nämnden som oförändrad varför diskussionen i denna slutrapport i huvudsak handlar om de övriga nämnderna.

Arbetsgruppen har diskuterat vilka konsekvenser en reform skulle ha för förvaltningen men har inte tagit fram ett konkret underlag för genomförande av en reform såsom förslag på ändring i förvaltningsstadga, instruktioner och delegeringsordningar. Ifall kommunfullmäktige beslutar att genomföra en förvaltningsreform är kräver detta ett betydande arbete vilket arbetsgruppen ställer sig till förfogande att utföra.

3. Förvaltningsreform

Kommunens förvaltning är i likhet med de flesta åländska kommuner strukturerad med nämnder för de olika förvaltningsområdena. Tanken med en förvaltningsreform är att denna struktur skulle ändra. Syftet med en förändring är naturligtvis att förvaltningen genom en annan organisationsstruktur skulle bli bättre och arbetsgruppen kan på basen av utredningen och genom erfarenheter från kommuner som genomfört en reform konstatera att argumenten sammanfattningsvis för en reform är:

- En snabbare och tydligare beslutsgång
- Klarare förvaltningsstruktur
- Enklare beredningsgång
- Tydligare definition och delegering från politiskt organ till förvaltning
- Tydligare roller i förvaltningen
- Bättre styrning från den politiska ledningen
- Flertalet ärenden såsom budget, bokslut, budgetuppföljning, utlåtanden etc. går ändå vidare till kommunstyrelse och fullmäktige
- Många ärenden som idag behandlas i nämnder är lagstadgat eller enklare icke-politiska ärenden som kan delegeras till tjänstemannanivå
- Viss ekonomisk inbesparing
- Viktiga områden som marknadsföring, inflyttningsfrågor, utvecklingsfrågor skulle underställas kommunstyrelsen vilket kunde leda till en tydligare politisk fokus på områdena

Som argument mot en reform har arbetsgruppen identifierat att den politiska makten i hög grad koncentreras till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige och att den politiska förankringsprocessen i viss mån kunde försämrats genom avskaffande av nämnderna.

Eftersom samtliga förvaltningsgrenar (förutom byggnadstekniska) skulle underställas kommunstyrelsen, kan inte politiskt aktiva anställda i kommunen ingå i andra politiska organ än byggnadstekniska nämnden och kommunfullmäktige.

4. Lag, förvaltningsstadga, instruktioner, delegering

Rent juridiskt finns inga hinder för avskaffande av nämnder förutom byggnadsnämnden som i enlighet med Plan- och bygglagen ska finnas. Kommunfullmäktige beslutar om hur kommunens förvaltnings organiseras för att på bästa sätt förverkliga sin uppgift. Det finns heller inget hinder för delegering av beslutanderätt från kommunfullmäktige till exempelvis kommunstyrelsen, enskild ledamot eller tjänstemän.

Plan- och bygglag för landskapet Åland

14 §. Kommunens byggnadstillsynsmyndighet

I varje kommun ska det finnas en byggnadsnämnd som ska sköta kommunens uppgifter inom byggnadsväsendet och utöva den närmare tillsynen över byggnadsverksamheten.

I övrig styrs den kommunala verksamheten och organiseringen av förvaltningen i enlighet med kommunallagen.

Kommunallag för landskapet Åland

5 § Kommunens uppgift

Kommunen skall handha de uppgifter som den åtagit sig med stöd av den kommunala självstyrelsen och som den ålagts genom lag. Kommunen kan genom avtal åta sig att handha även andra offentliga uppgifter. Kommunen kan handha sina lagstadgade uppgifter själv, tillsammans med andra kommuner eller genom att beställa tjänster från andra tjänsteproducenter.

Kommunen skall i all sin verksamhet sträva efter att främja kommuninvånarnas välfärd och en ekonomiskt och ekologiskt hållbar utveckling inom kommunen.

5 §. Organisering av förvaltningen

Kommunen fattar beslut om hur dess förvaltning skall organiseras med beaktande av bestämmelserna i denna lag.

6 §. Kommunens organ

Kommunens beslutanderätt utövas av fullmäktige.

Beredning, förvaltning och verkställighet handhas av styrelsen samt nämnder, kommittéer och direktorer.

7 §. Delegering av beslutanderätt

Fullmäktige kan delegera beslutanderätt till kommunens övriga organ, till en enskild förtroendevald eller till en tjänsteman.

Fullmäktige kan besluta att en kommunal myndighet som avses i 1 mom. har rätt att delegera beslutanderätt

hw LG

AP.

VR

51 §. Nämnder

Fullmäktige tillsätter de nämnder som enligt lag skall finnas i kommunen och de nämnder som i övrigt behövs för förvaltningen.

För organiseringen av kommunens förvaltning är frågan således ifall nämnderna behövs?

5. Nämnder

Vid en analys av nämndernas protokoll från verksamhetsåren 2020-21 konstaterade arbetsgruppen att flertalet ärenden som nämnderna behandlar är av ekonomisk natur dvs. budget, bokslut, budgetuppföljning, förslag till taxor & avgifter, tilläggsbudgeter, styrdokument mm. Dessa ärenden överförs i regel till kommunstyrelsen och i de flesta fall till kommunfullmäktige. I t.ex. budgeterings- och bokslutsarbetet fastställs ärendena på nämndnivå medan de sedan omarbetas i förvaltningen för tas upp till kommunstyrelse och fullmäktige. Detta skapar i viss mån dubbelarbete när den första politiska nivån lika väl kunde vara kommunstyrelsen.

Remissutlåtanden till nämnderna kräver ofta rätt långa behandlingstider vilket skapar fördröjning och som även det skulle effektiveras genom att frågorna avgjordes på förvaltningsnivå.

Arbetsgruppens har utrett kostnaderna för upprätthållande av dagens nämndstruktur i både monetära termer men även kostnaden i arbetstid och konstatera att en möjlig reform inte i första hand kan motiveras med inbesparingssyfte. Arvoden som utgår för bildnings-, äldreomsorgs och näringslivsnämnden är c. 7500€ per år.

Gällande beredning och föredragning inför nämnderna konstaterar arbetsgruppen att en inte obetydlig del av tjänstemännens arbetstid går åt till att förutom själva beredningen av ärenden, förbereda, föredra, expediera ärenden och protokoll som behandlas på nämndnivå. Genom att samtliga tjänstemän förutom kommundirektören har deltidstjänster blir denna betydande och kvällsarbete kompenseras med ledig tid vilket ytterligare skapar utmaningar i tjänsteutövandet.

Antalet ärenden av annan karaktär är relativt få. Tid för utvecklingsarbete har inte prioriterats.

6. Erfarenheter från Jomala och Lumparland

Bakgrunden till de genomförda förvaltningsreformerna i kommunerna var dels att man hade svårt att fylla speciellt nämnderna med förtroendevalda och att samma personer ingick i flera olika nämnder samt att man strävade till att få snabbare och effektivare beslutsgångar med bättre service till kommuninvånarna som följd.

Utfallet av reformen uppfattades som övervägande positiva i bägge kommuner där styrningen från den politiska ledningen blir klarare, där skillnaden mellan politiska och andra

fw LG

AP

LO

beslut blir tydligare, att verkställande av beslut blir snabbare att förvaltningen som helhet blir mer enhetlig.

Lyftes upp behovet av att ifall en förvaltningsreform genomförs så behöver den nya strukturen tydligt kommuniceras ut så kommuninvånarna kan navigera rätt i den nya förvaltningsstrukturen.

För att trygga demokratin har man i båda kommuner utökat antalet kommunstyrelseledamöter för att ytterligare bredda kompetensen. Vidare har ledamöterna fått specifika ansvarsområden inom de olika förvaltningsgrenarna.

7. Demokratiska aspekter

Avskaffande av nämnder skulle leda till att ett mindre antal förtroendevalda skulle verka inom politiken i kommunen. Konstateras dock att den politiska representationen är god trots det när för närvarande c. 60 kommuninvånare innehar förtroendeposter och efter en reform skulle detta antal minska till c. 45. Kommuninvånarna möjlighet till inflytande eller engagemang inom politiken skulle inte avsevärt försämrats. Arbetsgruppen har inte funnit anledning att tro att intresset för politiskt engagemang skulle avta genom en reform.

Reformen skulle inte nämnvärt påverka det politiska inflytande genom att sannolikt de flesta ledamöter i kommunfullmäktige och -styrelse skulle vara direkt folkvalda i kommunalvalet, beroende på hur många kandidater som ställer upp.

Eftersom samtliga förvaltningsgrenar förutom byggnadstekniska förvaltningen skulle lyda under styrelsen är anställda i kommunen inte valbara till den. Däremot kan de utses till ledamöter i byggnadstekniska nämnden eller i bildningsnämnden ifall den kvarblir. För närvarande är en anställd ordinarie ledamot i nämnd och en ersättare.

Ifall en förvaltningsreform sker bör antalet ledamöter i kommunstyrelsen utökas och ledamöter utses för att ha specialfokus inom de olika förvaltningsgrenarna och fungera som en både politisk och förvaltningsmässig referenspunkt. Majoriteten av ledamöterna i kommunstyrelsen behöver inneha förtroende genom val för att beakta valresultatet och den demokratiska processen.

Genom att ärendena koncentreras till styrelse och fullmäktige kan beslutsfattande bli klarare och politiken handlar om större helheter snarare än om detaljer.

8. Arbetsgruppens slutsatser

Arbetsgruppen tar inte ställning för eller emot en förvaltningsreform utan konstaterar att det ur juridisk, demokratisk och förvaltningsmässig synvinkel är fullt möjligt att ändra på kommunens politiska organisation. Kommunens grunduppdrag att *främja kommuninvånarnas välfärd och en ekonomiskt och ekologiskt hållbar utveckling inom kommunen* skulle inte äventyras av en förvaltningsform utan kunna leda till en förbättring i den kommunala serviceproduktionen genom snabbare processer, tydligare struktur samt klarare politisk fokus.

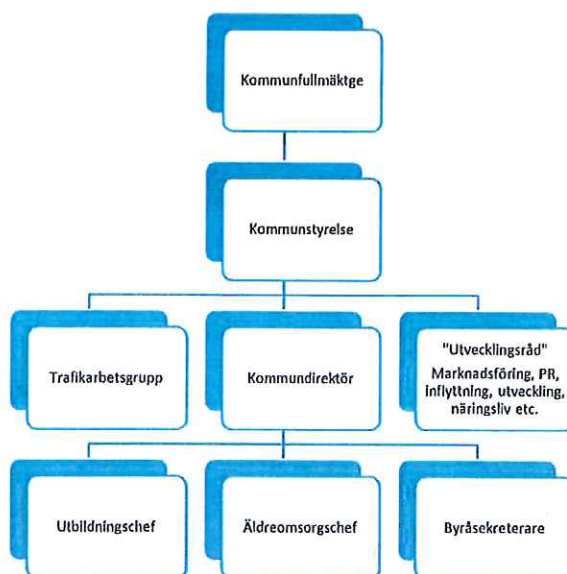
Ifall kommunfullmäktige besluter att genomföra en förvaltningsreform föreslår arbetsgruppen två tänkbara modeller. I bägge modellerna kvarstår byggnadstekniska nämnden som oförändrad. Byggnämnden är lagstadgad vilket betyder att i varje kommun ska det finnas en byggnadsnämnd. Eftersom bygglovsärendena är få till antalet (25 år 2021) är det mest effektivt att ha en gemensam nämnd även i fortsättningen vilken hanterar såväl bygglovsärenden som tekniska ärenden.

Modell 1.

Samtliga nämnder förutom byggnadstekniska nämnden upphör. Antalet ledamöter i kommunstyrelsen utökas från 5 till 7. Bland ledamöterna utses specialansvariga för de olika förvaltningsgrenarna. Föredragning inför kommunstyrelsen görs av kommundirektören medan beredningen inom förvaltningsgrenarna utförs av respektive tjänstemän.

Näringslivsnämndens nuvarande ansvarsområden inkl. trafikarbetsgruppen underställs kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen kan utse organ samt kan köpa tjänster med uppgift att handha utvecklingsfrågor inkl. marknadsföring, inflyttningsstrategi, PR och näringsliv mm. Kommunstyrelsen utser även en trafikarbetsgrupp.

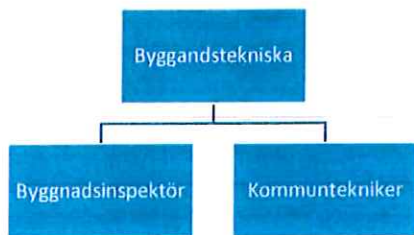
Bildnings- och äldreomsorgsnämndernas ansvarsområden underställs kommunstyrelsen och delgeringordningar och övriga styrdokument framarbetas. Kommunstyrelsen kan utse organ för särskilda områden och med definierade uppgifter inom behörighetsområdet så som tex för kultur och fritidsaktiviteter.

dw 26

AP

2

Modell 2.

Äldreomsorgsnämnden och näringslivsnämnden underställs kommunstyrelsen medan bildningsnämnden kvarstår. Orsaken till att bildningsnämnden skulle kvarstå är att bildningssektorns ansvarsområde är väldigt specifikt där en sakkunskapsnämnd inte är omotiverad. Budgetomfånget är närmare hälften av kommunens totala budget vilket gör området betydande av den totala kommunala förvaltningen.

I övrigt skulle modellen vara densamma som modell 1.

9. Övrigt

Under förutsättning att beslut om förvaltningsreform fattas, oberoende av den slutliga organisationsmodellen, så behöver kommunens förvaltningsstadga, kommunstyrelsens instruktion, kommundirektörens och de ledande tjänstemännens instruktioner revideras i grunden för att åstadkomma en effektiv förvaltning där tydlig gränsdragning görs mellan politik och förvaltning genom delegeringsordningar samt övriga direktiv.

Arbetsgruppen ställer sig till förfogande för att leda denna möjliga process.

Trafikarbetsgruppen 11.8.2022 kl. 15.30-17.15

Närvarande: Anki Lahtinen, Satu Numminen, sekr., Mauritz Larsson (per telefon 15.30-15.50)

4-årig turlista

Kumlinge kommun vänder sig mot att turlistan fastställs för fyra år framåt, med motivering som följer:

- Flera faktorer kan ändra och ofta ändrar årligen, ss. pendlarbehov och skolscheman. Annat att årligen ta i beaktande är transportbehovet för Åland Post, färskvarukedjan och andra större lastmängder som kräver kontinuerligt löpmetrar för sin verksamhet. Att slå fast turlistan för fyra år betyder i praktiken att ingen verksamhet med transportbehov kan starta upp i skärgården under dessa år och ingen redan etablerad kan utvidga sin verksamhet.

Statistik

I följebrevet till årets turlistförslag hänvisas till statistik. Ingenstans i texten reflekteras över att de senaste två årens statistik är från coronapandemiåren under vilka folk kontinuerligt har uppmanats att inte träffas, inte resa och inte utsätta sig för onödiga kontakter. Under samma tid har många verksamheter haft paus vilket ytterligare minskat resandet för skärgårdsborna. Färjberoende resande som i hög grad uteblivit helt under delar av åren 2020 och 2021 är till exempel shopping på fasta Åland och i Åbo-regionen, samarbete och träffar mellan daghem och skolor samt resor till möten i arbetets tecken (ersatta av distansmöten). Vid genomgång av statistik från de nämnda åren måste man ta i beaktande pandemins förändringar i det dagliga skärgårdslivet där färjresorna är en daglig ingrediens!

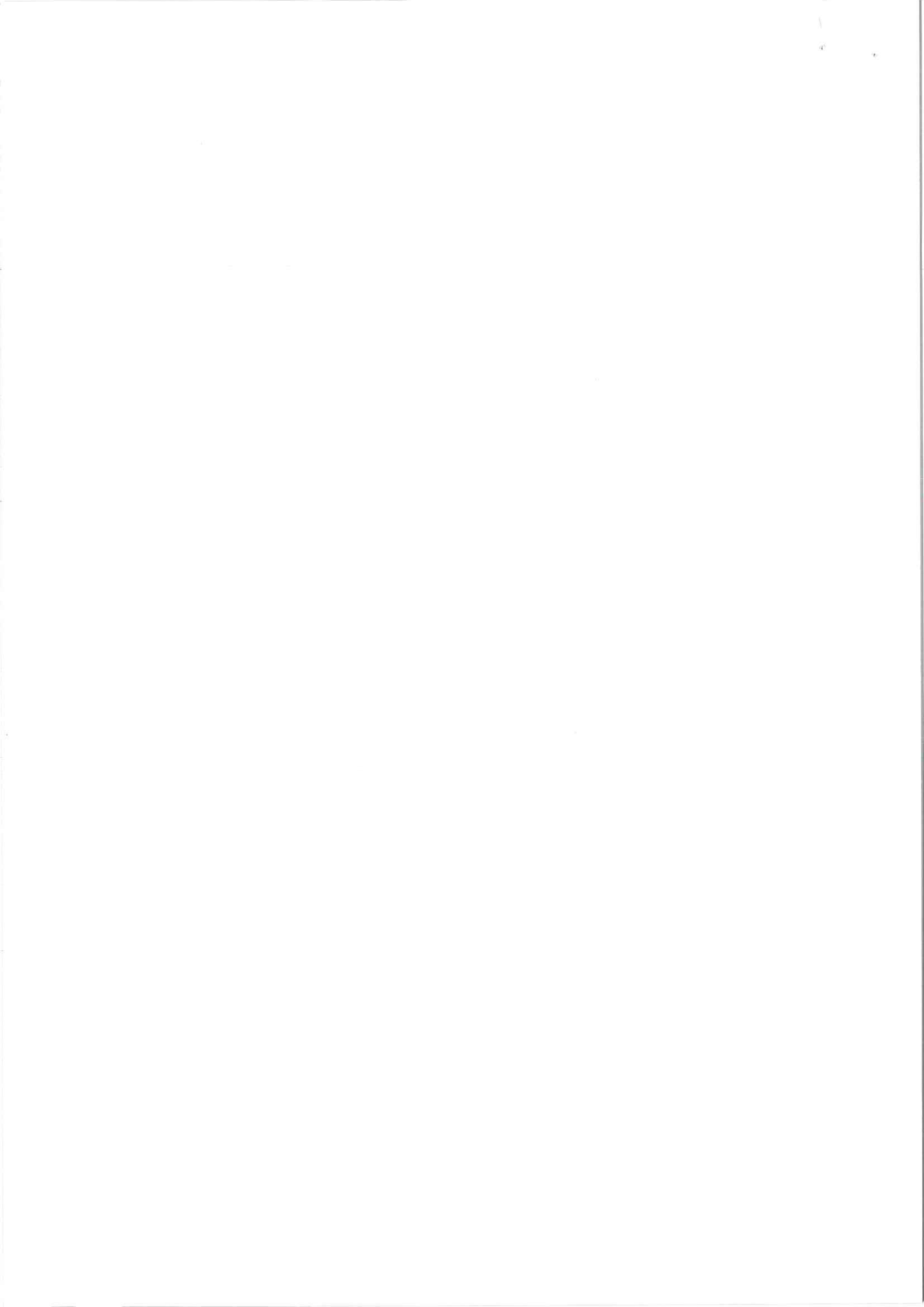
Kundservice

- Ålandstrafiken och besättningen på färjorna skall informera kunder om kombinationer så att kunderna förstår att köra direkt från färja till färja för att inte riskera bli efter och få no-show-böter på grund av oförstånd. Överlag ger no-show-böter en mycket ovälkomnande bild av turistÅland och lockar knappast besökarna tillbaka nästa år.
- Informationen vid haverier och inställda turer måste komma snabbare till både bokade kunder och till allmänheten, dels direkt med sms och dels genom de nya digitala tavlorna på färjfasten, lättbegriplig text på hemsidan samt pressutskick. Försommarens haverier på Alfågeln visade hur viktig snabb information är och hur fördröjning i den skapade stora problem och många missnöjda kunder på norra och tvärgående linjen.

Livsmedelstransporterna på öarna

I följebrevet skrivs om möjligheten att i framtiden lossa de tunga transporternas last (framförallt livsmedel) i hamnarna i stället för att köra ut dem ända till kunden (i praktiken mest butikerna). Kumlinge kommun vill kommentera följande:

- I dagsläget finns inte lämpliga fordon på öarna inom kommunen för att sköta dessa transporter.
- Krav på obruten kylkedja måste uppfyllas vilket görs bäst genom transport i samma fordon från startpunkt till slutkund.
- Skillnaden i mängden last under olika årstider är väldigt stor. För att kunna möta högsäsongens transportbehov behöver kapaciteten vara rätt stor och därmed kostsam, vilket under vinterhalvåret betyder onödiga kostnader på grund av outnyttjad kapacitet.

Inbesparingskrav

Infrastrukturministerns spartänk går för långt när trafik under hela dagar (på Odin) och på en hel linje (på Ejdern) föreslås dras in!

Skärgårdssamhällenas vardagsbehov av trafik har byggts upp en längre tid och kan inte ändras på kort varsel för att matcha de försämrade trafiklösningarna.

Alternativet till drastiska indragningar av turer och linjer kunde vara att köra långsammare för att spara bunker. Skärgårdssamhällena kan sannolikt anpassa sig till längre restider om det betyder att antalet turer ändå kan bibehållas. Givetvis måste det tas i beaktande att tex skolornas tider och scheman är redan spikade för påbörjat läsår.

Förutom att förlänga körtiden kan mellanhamnar oftare angöras på beställning så att onödiga angöringar kan undvikas, till förmån för mer ekonomiskt körande. Att förlänga körtiden och angöra mellanhamnar endast vid behov för att spara bränsle kan accepteras om det garanterar turtätheten. Dessutom ger detta sätt sannolikt bättre möjligheter för turlistenliga ankomster/avgångar när farten kan anpassas vid behov genom att "bygga in luft" i turlistan. Resenärerna räknar inte med att komma fram före angiven ankomsttid men nog enligt tidtabell.

Brändö-Kumlinge linjen

- Det behövs år för att "köra in", inarbeta, en ny linje. Kommunal verksamhet och näringsliv samt arbets- och veckoslutspendling på Brändö och Kumlinge har i någon mån "hittat" linjen och är nu också till en del helt beroende av den.
- Har Infrastrukturavdelningen gjort en konsekvensanalys gällande flytt av alla tunga transporter till Alfågeln, räcker kapaciteten? Kommer vanliga resenärers resande att försvåras avsevärt när tung trafik tillåts boka sina löpmetrar före någon annan? Detta dessutom i ljuset av förslaget om indragen trafik på tvärgående linjen under två vardagar, allt kommer att öka trycket på den redan hårt belastade norra linjen.
- Veckoslutspendlandet österifrån under vår-sommar-höst behöver turerna fredag kväll och söndag kväll för att trygga kapaciteten och ge fler möjliga restider.
- Vilka turer har tänkts för transporterna? Hur påverkar detta bränsleturer? Färskvarutransporter (i förlängningen butikernas öppethållning)?
- Indragning av linjen under största delen av året inverkar direkt på följande sätt i Kumlinge kommuns verksamhet: matteläraren boende på Lappo får avsevärt försämrade möjligheter till pendling och riskerar att inte kunna jobba kvar i Kumlinge skola, speciallärare inom barnomsorgen stationerad på daghem i Kumlinge får avsevärt försämrade möjligheter att fortsätta bistå daghem på Brändö med sin specialkunskap, samarbetet mellan skola och daghem på Kumlinge och Brändö försvåras avsevärt.

Alfågeln

- Kombinationerna med Odin måste fungera båda vägar under alla årstider. Både morgonturen (9.10 – 9.25) och eftermiddagsturen (13.10 – 13.25 och 13.25 – 13.55) skall gå att kombinera och informationen om detta ska vara tydlig. Färjorna måste kommunicera både med varandra och med sina kunder så att kombinerande trafik kommer till nästa färja i tid. Detta gäller även Alfågelns kombination till och från Viggen.
- Dagen måste förlängas, dels för att trygga kombinationerna och dels för att möjliggöra mer ekonomisk körning. Starten från Hummelvik föreslås under mellan- och högsäsong tidigareläggas från 5.30 till 5.15.

AP

U

Enklingelinjen

- Med tanke på hemresan för elever från Enklinge önskas följande ändring:
måndag-torsdag 13.45 från Kumlinge ändras till 13.30 (returen samma som tidigare).
- Högsäsong lördag Kumlinge-Enklinge 10.00 samt dess retur Enklinge-Kumlinge 10.15 ska båda vara på beställning.

AP.

W

